

STYRDOKUMENT

Plan för trygghet och inkludering 2018-2023

Beslutad när	2018-11-22 § 213
Beslutad av	Kommunfullmäktige
Diarienummer	KSKF/2018:225
Ersätter	-
Gäller för	Samtliga nämnder och bolag
Gäller fr o m	2018-11-22
Gäller t o m	2023-12-31
Dokumentansvarig	Utvecklingsdirektör på kommunledningskontoret
Uppföljning	2020 samt 2023

Program

Ett program är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla vad som ska uppnås inom ett visst område. Det tar inte ställning till utförande, prioriteringar och metoder. Program ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Plan

En plan är ett styrande dokument som ska visa en färdriktning genom att innehålla konkreta mål och riktlinjer. Den ska vara tidsbegränsad och beslutas av kommunfullmäktige.

Policy

En policy är ett styrande dokument som ska visa ett övergripande förhållningssätt och som ska tjäna som vägledning inom ett område, med angivande av övergripande mål och värden som ska eftersträvas. Policys ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Riktlinje

En riktlinje är ett styrande dokument som ska säkerställa ett korrekt agerande och god kvalitet i handläggning och utförande. Riktlinjer ska vara långsiktiga, ej tidsbegränsade och beslutas av kommunfullmäktige.

Inledning

Plan för *Trygghet och inkludering* kombinerar perspektiven trygghet, integration, stadsdelsutveckling och stadsläkning. Det finns skillnader och ojämlikheter mellan olika stadsdelar och nu samlas ämnesområdena i en plan för att kunna kraftsamla för ett Eskilstuna där alla får vara med, känner sig trygga och för en stad som växer i alla delar. Planen har i huvudsak ett proaktivt och främjande perspektiv som främst riktar sig till invånare i främst prioriterade stadsdelar. Det handlar om att förstärka det arbete som redan görs och som ger goda resultat eller har en tydlig koppling till forskning och best practice samt att jobba tillsammans med de flickor och pojkar, kvinnor och män som vill och har ett engagemang för att nå målen i planen. Arbeta utifrån befintligt engagemang bygger positiva erfarenheter och skapar intresse och engagemang hos fler. För att lyckas måste hela staden ses en som resurs och en förståelse att lösningar och viktiga resurser ofta finns utanför stadsdelarna. Trygghet och att arbeta tillsammans är viktiga delar i Vision 2030 och planen bidrar till att målbilden nås.

Trygghet är en känsla som upplevs individuellt och påverkas av en mängd faktorer. En stor del av forskning och utvärdering om trygghet fokuserar på vad som skapar otrygghet snarare än vad som skapar trygghet. Det finns inte ett fast och entydigt samband mellan yttre hot och inre trygghet. Det betyder att arbete med att minska otrygghet inte nödvändigtvis leder till ökad trygghet. Bland annat visas det av att tryggheten inte per automatik förbättras i ett område när brottsligheten sjunker. Plan för jämställdhet 2018-2024 är viktig för trygghetsarbetet. Allt trygghetsarbete behöver utgå från ett jämställdhetsperspektiv då trygghet påverkas av kön i ännu högre utsträckning än socioekonomiska faktorer.

Trygghet likväl som otrygghet påverkas av flera faktorer:

Kriminologisk trygghet	Ekonomisk trygghet	Social trygghet
<ul style="list-style-type: none"> • Upplevelsen av den individuella säkerheten i området • Graden av synlig brottslighet i ett område • Utsattheten för brott 	<ul style="list-style-type: none"> • Sämre förutsättningar till egen försörjning • Sämre förmåga att klara oförutsedda utgifter • Minskat handlingsutrymme 	<ul style="list-style-type: none"> • Bristande tillit mellan invånarna i området • Låg social kontroll • Använder sig i lägre grad av/har tillgång till välfärdstjänster

Det är inte en slump att de stadsdelar i Eskilstuna med störst andelar otrygga också ofta är de stadsdelar där de socioekonomiska förutsättningarna inte är lika gynnsamma. Planen inriktar sig i huvudsak på de sociala och ekonomiska faktorer som skapar trygghet. Arbetet kommer samtidigt ge effekter på kriminologiskt grundad otrygghet på längre sikt.

Många av de bakomliggande faktorer som bidrar till trygghet och otrygghet har påverkan på känslan av inkludering. Inkludering är ett bredare perspektiv än integration och avser människors koppling till samhället, på arbetsmarknaden eller i ett socialt sammanhang. Inkludering handlar om att vara inkluderad utifrån principer om delaktighet, förmåga, engagemang, motivation och medbestämmande. Med inkludering avses *möjligheten till ett meningsfullt deltagande i det ekonomiska, sociala, politiska och kulturella samhällslivet samt en känsla av tillhörighet till det omgivande samhället.*

Planen förhåller sig till trygghet som *en individuell känsla kopplad till tillit, inkludering, kunskap, tro på sin egen förmåga och handlingsutrymme.*

Ett arbete med inkludering förstärker arbetet med trygghet och vice versa.

Plan för trygghet och inkludering 2018-2023

Syfte

Planens syfte är att öka trygghet och inkludering genom att utveckla och samordna arbetet med de bakomliggande faktorer som påverkar trygghet och inkludering. Planen utgår från de strategiska mål med störst koppling till människors livsvillkor och faktorer som bidrar till trygghet och inkludering samt ger förslag på arbetssätt som behövs för att uppfylla strategiska mål på stadsdelsnivå.

Arbetet med planen syftar också till att skapa och utveckla lokalt förankrade aktiviteter för ökad trygghet i första hand prioriterade stadsdelar utifrån strategiska mål.

Övergripande mål

- Det främjande och förebyggande arbetet har gjort att andelen som känner sig trygga i stadsdelarna och därmed också i Eskilstuna har ökat.
- Det har skett en positiv utveckling gällande utbildning, arbete, anställningsbarhet, delaktighet och attraktivitet i stadsdelar.

Stadsdelar

Planen fokuserar i huvudsak på Eskilstunas prioriterade stadsdelar. Med prioriterade stadsdelar avses de geografiska områden som definierats i Eskilstuna kommuns Årsplan 2018:

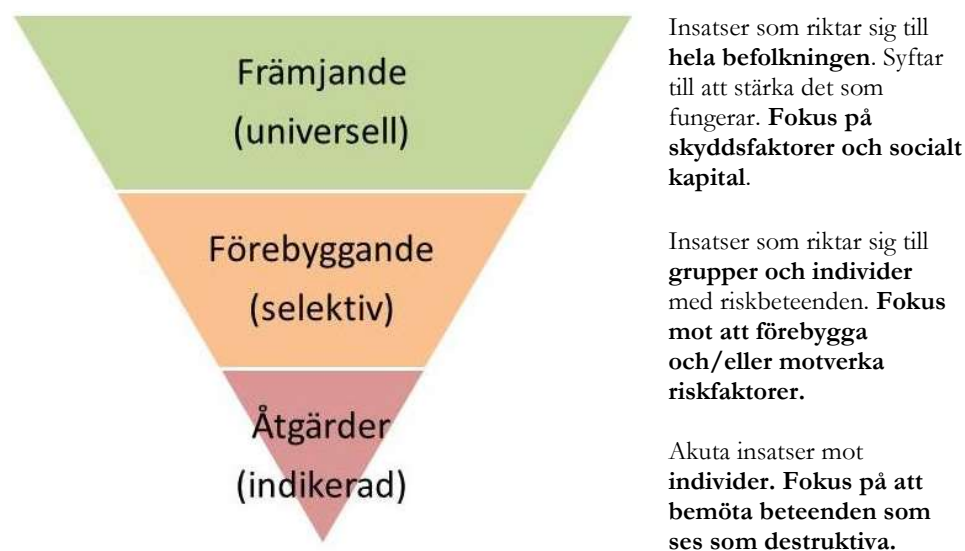
- Skiftinge
- Årby
- Nyfors
- Fröslunda/Brunnsbacken
- Lagersberg/Råbergstorp

Då planen har ett längre tidsperspektiv är det samtidigt viktigt att vara uppmärksam på andra stadsdelars nuvarande och framtida behov som kan kräva fokus likt dagens prioriterade stadsdelar. Verksamhetsnära samverkan mellan kommunens verksamheter i en processororienterad styrning är till gagn för brukaren/invånaren och bör med fördel användas i fler geografiska områden.

Planen ersätter inte befintliga strategier och styrdokument som redan finns med koppling till ämnet, utan syftar till att skapa förutsättningar för att hela kommunkoncernen ska kunna samordna, utveckla, koordinera och följa upp med utgångspunkt i de aktiviteter och insatser som redan görs av kommunen och av andra aktörer.

Arbetsätt för ökad trygghet

Planens perspektiv är i huvudsak främjande och förebyggande. Med insatser inom de främjande och förebyggandefälten kan verksamheter nå goda långsiktiga resultat med små medel jämfört med kostsamma åtgärder.

Verksamhetsnära samverkan

Fokus är att skapa förutsättningar och handlingsutrymme hos medarbetare i främst prioriterade stadsdelar för att de aktiviteter som redan genomförs ska kunna få starkare effekter och utvecklas utifrån lokala behov. Arbetet med verksamhetsnära samverkan ska ta tillvara på och vidareutveckla de erfarenheter och kunskaper som finns från den nära och tvärprofessionella samverkan som gjorts i Torshälla.¹

Inom ramen för planen innebär det verksamhetsutveckling lokalt tillsammans med medarbetare i verksamheter, boende, civilsamhälle,

¹ Enligt beslut KSKF/2016:432 om samorganisering mellan Torshälla stad förvaltning och övriga förvaltningar

näringsliv och bostadsbolag som har mycket av de nätverk och den erfarenhetsbaserade kunskapen som behövs. En grundförutsättning för att lyckas är att arbeta tillitsbaserat. De medarbetare som möter invånare varje dag ska kunna arbeta med det goda hållbara mötet, tjänstedesign och medskapande tillsammans med invånare och andra samverkanspartners som finns inom kommunens olika verksamheter, civilsamhälle, näringsliv och föreningsliv.

Planen bidrar med att sätta gemensamma utgångspunkter för att:

- Skapa en lokal lägesbild för varje prioriterad stadsdel
- Identifiera behov
- Identifiera befintliga resurser/verksamheter
- Prioritera aktiviteter

Arbetet med planen ska i så stor utsträckning som möjligt ske inom befintliga verksamheters resursramar och fokusera på samverkan mellan fler parter. Samverkansarbetet behöver vara förankrat i varje förvaltning och bolag.

Mål 1. Attraktiva stadsdelar

Stadsdelarna utvecklas till attraktiva stadsdelscentra med bostäder, service, kultur och idrott. Staden förtätas genom stadsläkning och ett blandat utbud av bostäder tar form i attraktiva boendemiljöer. Möjligheterna till dialog och inflytande tydliggörs och många vill vara med och påverka utvecklingen. Invånarnas upplevelse av trygghet stärks genom trygghetskapande åtgärder (Attraktiv stad och landsbygd).

För att utveckla och öka attraktiviteten i stadsdelarna för de som bor och verkar där men också för andra krävs att invånares engagemang tas tillvara och arbete med delaktighet i utvecklingen av stadsdelen. Ökad attraktivitet i stadsdelarna bidrar till ökad trygghet och inkludering.

Syftet är att göra stadsdelarna mer trivsamma, öka stoltheten över stadsdelen, att få fler människor som rör sig i stadsdelen och få fler att besöka stadsdelen. Det nås genom stadsplanering för goda fysiska miljöer som främjar hälsa, goda levnadsvanor och goda livsvillkor. Att närmiljön bjuder in till möten mellan människor, skapar förutsättningar för kultur, idrott och aktivitet för de som bor i stadsdelen. Eskilstuna kommunfastighet AB och stadsbyggnadsförvaltningen har huvudansvar för den fysiska miljön från kommunens sida men det är viktigt att skapa samverkan med andra förvaltningar, bostadsbolag och boende för att nå målet. Medskapande och dialog är viktiga ingredienser för att öka stadsdelars attraktivitet.

Det är viktigt att skapa förutsättningar för gemensamma aktiviteter att mötas kring, både stora och små. Civilsamhälle, engagerade invånare, näringsliv,

föreningsliv och kommunala verksamheter bereds då möjlighet att mötas och tillsammans bidra till att utveckla stadsdelen.

Mål 2. Samverkan med civilsamhälle, föreningsliv och näringsliv

I ett socialt uthålligt Eskilstuna tar vi gemensamt ansvar för varandra. Flickor och pojkar, kvinnor och män har möjlighet att påverka samhällsutvecklingen, känner tillit och har makt och inflytande över sin livssituation (Social uthållighet).

Samverkan mellan civilsamhälle, föreningsliv och näringsliv är en viktig förutsättning för att underlätta arbete mot ett gemensamt mål som bidrar till positiva effekter och som stärker individer.

Det är viktigt att flickor och pojkar, kvinnor och män har möjlighet och förutsättningar för effektivt nätverks- och relationsbyggande. Det skapar trygghet genom att stärka tilliten, både till andra och till kommunens verksamheter. Flickors och pojkars rätt till delaktighet och meningsfull fritid är viktig i arbetet.

Målet nås genom att stärka socialt kapital och skapa meningsfullhet. För det behöver samverkan och samarbeten mellan civilsamhälle, föreningsliv och näringsliv utvecklas, både lokalt och i hela kommunen för att främja goda livsvillkor. Generationsmöten är ett viktigt verktyg för att skapa nya nätverk. Aktiviteter och insatser kan med fördel planeras och genomföras tillsammans med föreningar, näringsliv och civilsamhället. En viktig utgångspunkt är att kommunen varken kan eller ska göra allt.

Att stärka tillit till andra och till samhället är en grundförutsättning för trygghet i stadsdelarna. Att ha ett inkluderande, öppet och flexibelt perspektiv på samverkan är viktigt. Det kan handla om att bjuda in olika aktörer för att skapa samarbeten men också om att vara lyhörd i vardagen och ta vara på idéer och engagemang från boende, elever, brukare och besökare.

Mål 3. Höjd utbildning och yrkeskompetens

Skolans viktigaste uppgifter är att höja kunskapsnivån, inspirera till ett livslångt lärande och högre studier samt medverka till att flickor och pojkar kan utveckla sin unika egenart och därigenom utifrån sina egna förutsättningar kan delta i samhällslivet (Höjd utbildningsnivå).

Att flickor och pojkar klarar skolan med godkända betyg, att fler studerar vidare, att eleverna trivs i skolan samt att föräldrar och skola samverkar är en av de viktigaste grundförutsättningarna för trygghet och inkludering. En utbildning skapar framtidstro och bidrar till ökad trygghet och inkludering. Det behövs ett arbete med att stötta skolan i det kompensatoriska uppdraget

samt stötta elever och föräldrar med de utmaningar som finns för att främja en likvärdig skola.

Höjd utbildning och yrkeskompetens nås bland annat genom satsningar på goda förebilder och genom förutsättningar för en meningsfull fritid i samverkan med föreningsliv, civilsamhälle och näringsliv. Parallellt behövs förebyggande insatser för föräldrar, familjer och flickor och pojkar med riskbeteenden. En viktig utgångspunkt är att stötta de flickor och pojkar som inte har tillgång till egna sociala nätverk och ge dem möjlighet till ett socialt nätverksbyggande, både i sin vardag, på skolan och utanför ordinarie skolverksamhet.

Mål 4. Fler i jobb och sysselsättning

Hela kommunkoncernen kraftsamlar tillsammans med näringsliv och samarbetsparter för att förbättra servicen samt förverkliga idéer och aktiviteter som näringslivsklimatet i sin helhet. Utgångspunkten är att fler kvinnor och män ska få jobb och kunna försörja sig. Det kräver bland annat satsningar som främjar nyföretagande och entreprenörskap, samverkan mellan arbetsmarknadsinsatser och andra kommunala verksamheter (Fler i jobb).

Syftet är att öka andelen förvärvsarbetande vilket ökar framtidstro hos de som bor i stadsdelen. Det sker genom arbete med att främja entreprenörskap och företagande i stadsdelar samt att arbeta för ökad anställningsbarhet hos de kvinnor och män som är långt från arbetsmarknaden. Planens huvudsakliga bidrag är att använda de resurser som redan finns i kommunen i form av arbetsmarknadsinsatser som kan stärka personers möjligheter att snabbare hitta sin väg till arbetsmarknaden. Utveckling sker genom att koppla ihop arbetsmarknadsinsatser med kommunala verksamheter och andra aktörer i stadsdelar med redan etablerade nätverk och kontakter som bidrar till utveckling utifrån lokala förutsättningar.

Det är viktigt att koppla det lokala trygghetsarbetet till Affärsplan Eskilstuna som är en plattform för ett närmare samarbete mellan näringsliv och kommun, och till arbetet med *Fler jobb*. Processen bakom Affärsplan bygger på samverkan, delaktighet och engagemang för att formulera en riktning mot ett gemensamt mål.

Samverkan utifrån ett trygghets- och inkluderingsperspektiv skapar utgångspunkt för att identifiera gemensamma behov mellan näringsliv och kommunen i främst prioriterade stadsdelar och kring kompetensförsörjning. De nätverk och den områdeskunskap som finns hos medarbetare och andra i stadsdelarna bidrar till att få in fler perspektiv och att hitta lösningar mot ökad anställningsbarhet, få fler i arbete, att fler arbetstillfällen skapas och stärka förutsättningarna för ekonomisk trygghet.

Uppföljning

Känslan av trygghet är individuell och påverkas av många olika saker. Det är svårt att identifiera direkta orsakssamband mellan insats och effekt. Det är därför mer fördelaktigt att använda indikatorer som är uppföljningsbara över tid.

Planen som helhet följs upp mot trygghetsindex från Statistiska centralbyrån och valdeltagande för stadsdelar. Uppföljningen kompletteras genom att se förändring över tid utifrån de indikatorer för varje målområde i strategisk inriktning som är möjliga att bryta ned på stadsdelsnivå. Alla indikatorer som går att dela upp utifrån kön ska delas upp.

Arbetet i de prioriterade stadsdelarna följs även upp kontinuerligt inom ramen för den statliga satsningen på att motverka segregation. Även samordningsgruppen för Torshälla blir viktig för uppföljning, erfarenhets- och kompetensöverföring.

Det är viktigt att arbetet med trygghet och inkludering är fortsatt kopplat till strategiska mål även i kommande strategiska inriktning. Kommunstyrelsen ansvarar för att följa upp planen och besluta om eventuell revidering när Strategisk inriktning för Eskilstuna kommunkoncern 2020-2023 beslutats av kommunfullmäktige. Uppföljningen görs parallellt med uppföljningen av Eskilstuna kommuns arbete med statsbidraget mot segregation 2020.

Förhållande till redan fattade politiska beslut

Planen förhåller sig i huvudsak till strategisk inriktning. Då fokus är mot nämndernas kärnverksamhet så beror förhållandet till tidigare politiska beslut på vilken eller vilka nämnder som avses då styrdokument och större politiska beslut kan variera mellan nämnder och bolag.

Beslut och bakgrundsmaterial i ärendet om samarbete/samorganisering mellan Torshälla och Eskilstuna (KSKF/2016:432) är viktiga i arbetet med planen.

Beslut om ny organisation för att motverka segregation och skapa förutsättningar för trygghet och fler i jobb (KSKF/2018:344).

Plan för jämställdhet 2018-2024 (KSKF/2017:658)